

Метод білінгвальної освіти: навчання іноземних мов через мистецтво – інтеграція підходів CLIL та ESL/ELL в українському освітньому контексті

Bilingual Education Method: Teaching Foreign Languages Through Art – Integration of CLIL and ESL/ELL Approaches in Ukrainian Educational Context

Olga Kanevska, Oleksandra Sulik

Kyryvi Rih State Pedagogical University, 54 Universytetskyi Ave., Kyryvi Rih, 50086, Ukraine

ARTICLE INFO

Keywords:

білінгвальна освіта
CLIL
ESL/ELL
інтеграція мистецтва
методика викладання іноземних мов
міжкультурна комунікація
українська освітня система
творчі навчальні активності
bilingual education
CLIL
ESL/ELL
art integration
foreign language teaching methodology
intercultural communication
Ukrainian education system
creative learning activities

Анотація

У цій статті аналізуються сучасні білінгвальні методи навчання CLIL (предметно-мовне інтегроване навчання) та ESL/ELL (англійська як друга мова/учні, які вивчають англійську мову), які пропонують поєднувати урок іноземної мови з іншими шкільними предметами. Ці методики активно використовуються в європейських країнах і поступово впроваджуються в українську освітню систему. Дослідження визначає ключові проблеми впровадження, зокрема невідповідність у підготовці та кваліфікації педагогічних кадрів. Автори пропонують, що мистецтво є оптимальним предметом для інтеграції з викладанням іноземної мови, оскільки воно функціонує як практичний компонент, що стимулює творчу діяльність учнів і водночас сприяє засвоєнню лексики та культурному розумінню. На відміну від таких предметів, як математика, фізика чи географія, мистецтво є більш доступним для опанування вчителями мови та органічно вписується в урок іноземної мови, розкриваючи культурні аспекти мови, що вивчається. Дослідження демонструє, що вивчення іноземної мови через мистецтво не лише розвиває комунікативні та мовні компетенції учнів, але й значно розширює їхній світогляд, виховує любов до творів мистецтва (музики, живопису, літератури, архітектури, кіно) та забезпечує фонові знання, необхідні для успішної міжкультурної комунікації. У статті висвітлено позитивні та негативні аспекти цих білінгвальних методів, їхній вплив на якість освітнього процесу та запропоновано практичні стратегії впровадження в сучасну освіту України. Наведено три детальні плани уроків для ілюстрації застосування методики на різних освітніх рівнях (початкова школа, середня школа, старша школа).

This article analyzes modern bilingual teaching methods CLIL (Content and Language Integrated Learning) and ESL/ELL (English as Second Language/English Language Learners), which integrate foreign language instruction with other academic subjects. These methodologies are actively implemented in European educational systems and are gradually being introduced in Ukraine. The research identifies key implementation challenges, particularly the mismatch in teacher training and qualification requirements. The authors propose that art serves as an optimal subject for integration with foreign

language teaching, as it functions as a practical component that stimulates hands-on creative activities while facilitating vocabulary acquisition and cultural understanding. Unlike subjects such as mathematics, physics, or geography, art is more accessible for language teachers to master and seamlessly integrates into foreign language lessons while revealing cultural aspects of the target language. The study demonstrates that foreign language learning through art not only develops students' communicative and linguistic competencies but also significantly expands their worldview, cultivates appreciation for various art forms (music, painting, literature, architecture, cinema), and provides essential background knowledge for successful intercultural communication. The paper presents positive and negative aspects of these bilingual methods, their impact on educational quality, and proposes practical implementation strategies for modern Ukrainian education. Three detailed lesson plans are provided to illustrate the methodology's application across different educational levels (primary, secondary, and high school).

1. Вступ

Глобалізаційні процеси та інтенсифікація міжнародних зв'язків актуалізують необхідність модернізації методологічних підходів до викладання іноземних мов у закладах освіти. Серед інноваційних освітніх парадигм особливої уваги заслуговує концепція білінгвальної освіти, яка забезпечує не лише формування іншомовної комунікативної компетентності, але й створює умови для природного засвоєння мовних навичок через інтеграцію з предметним змістом інших дисциплін. Феномен білінгвальної освіти став предметом системних наукових досліджень протягом останніх десятиліть [7, 8, 9], проте окремі аспекти її імплементації в національні освітні системи потребують подальшого теоретичного осмислення та емпіричної верифікації.

Серед сучасних методологічних підходів до білінгвального навчання провідне місце посідає методика Content and Language Integrated Learning (CLIL), яка передбачає симультанне вивчення предметного змісту та іноземної мови [16]. Незважаючи на доведену ефективність цього підходу в європейському освітньому просторі, його

This article is a translated and updated version of the article published in [10].

✉ o.b.kanevska@gmail.com (O. Kanevska)

🌐 <https://kdpu.edu.ua/personal/obkanevska.html> (O. Kanevska)

orcid(s): 0000-0003-1703-7929 (O. Kanevska)

адаптація до реалій української освітньої системи стикається з низкою структурних та організаційних перешкод.

Аналіз сучасного стану впровадження білінгвальної освіти в Україні виявляє системну невідповідність між потребами глобалізованого суспільства у фахівців з високим рівнем іншомовної компетентності та можливостями існуючої освітньої інфраструктури забезпечити якісну підготовку таких спеціалістів. Ця проблематика зумовлює необхідність пошуку альтернативних шляхів інтеграції предметного та мовного навчання, які були б адаптовані до специфіки вітчизняної освітньої системи.

Метою даного дослідження є теоретичне обґрунтування та практична апробація методики інтегрованого викладання іноземної мови через мистецтво як оптимального варіанту реалізації принципів білінгвальної освіти в українському освітньому контексті. Об'єктом дослідження виступає процес викладання іноземної мови в закладах середньої освіти, предметом – методика інтеграції мистецьких дисциплін у структуру уроків англійської мови.

Реалізація поставленої мети передбачає вирішення таких дослідницьких завдань:

- провести критичний аналіз сучасного стану викладання іноземних мов у закладах середньої освіти України;
- дослідити теоретико-методологічні засади білінгвальних методик CLIL, ESL, ELL та визначити їх специфічні характеристики;
- ідентифікувати системні перешкоди, що ускладнюють ефективну імплементацію білінгвальних методик в українській освіті;
- обґрунтувати педагогічний потенціал мистецтва як інтегративного компонента у викладанні іноземної мови;
- розробити та апробувати навчально-методичні матеріали для реалізації інтегрованого підходу “Англійська через мистецтво” на різних освітніх рівнях.

Методологічну основу дослідження становлять: описовий метод для аналізу існуючих освітніх практик; структурний метод для систематизації компонентів білінгвальної освіти; метод візуалізації для представлення концептуальних моделей; метод педагогічного моделювання для розробки навчальних матеріалів; експериментально-ігровий метод для апробації розроблених методик.

2. Метод CLIL в Україні

Методика Content and Language Integrated Learning (CLIL) являє собою дидактичний підхід дуального спрямування, який передбачає використання іноземної мови як медіума для симультанного засвоєння предметного змісту та розвитку мовленнєвих компетенцій. Згідно з концептуальним визначенням, запропонованим Д. Койл та співавторами, у межах даного підходу педагогічна увага рівномірно розподіляється між змістовим та лінгвістичним компонентами освітнього процесу [9, с. 1].

Інституціоналізація методики CLIL відбулася у 1994 році, хоча її фундаментальні принципи імплементувалися в освітній практиці протягом попередніх десятиліть. Даний тип мовної освіти демонструє концептуальну спорідненість з білінгвальними освітніми програмами та має спільні методологічні засади з програмами мовної імерсії [15]. Сутність CLIL полягає у досягненні збалансованого поєднання вивчення мовних структур та предметного контенту. В європейському освітньому просторі дана методика набула широкого застосування на різних освітніх рівнях, починаючи з дошкільного віку.

Методика CLIL характеризується високим ступенем педагогічної гнучкості та створює оптимальні умови для розвитку комунікативної компетентності учнів у природному контексті предметного навчання. У межах даного підходу іноземна мова функціонує як інструмент комунікації та пізнання, а не як самостійний об'єкт вивчення, що сприяє подоланню психологічних бар'єрів у мовленнєвій діяльності.

Ефективна реалізація методики CLIL вимагає системного підходу та ґрунтується на концептуальній моделі 4C, розробленій Д. Койл [8], яка інтегрує чотири взаємопов'язані компоненти (рис. 1):

1. Content (Зміст) – забезпечення прогресу в опануванні знань, умінь та навичок відповідно до визначених навчальною програмою предметних результатів. Змістове наповнення CLIL-уроків має повністю відповідати вимогам предметного курикулуму.
2. Communication (Комунікація) – використання мови як засобу навчання з одночасним формуванням мовленнєвої компетентності через практичне застосування.
3. Cognition (Пізнання) – розвиток когнітивних навичок вищого порядку, які забезпечують взаємозв'язок між формуванням понятійного апарату, концептуальним розумінням та мовним вираженням.
4. Culture (Культура) – формування міжкультурної компетентності через експозицію до альтернативних світоглядних перспектив та розвиток толерантності до культурного різноманіття.

Концептуальна модель 4C передбачає, що відправною точкою освітнього процесу є предметний зміст, навколо якого вибудовується синергетична взаємодія між змістовим навчанням (контент і когніція) та мовним розвитком (комунікація і культура) [15].

Однак імплементація методики CLIL у вітчизняну освітню систему стикається з низкою структурних перешкод. Першочерговою проблемою є невідповідність між вимогами методики та існуючою системою підготовки педагогічних кадрів. Традиційна модель педагогічної освіти в Україні передбачає монопредметну спеціалізацію вчителів, що унеможливорює ефективне проведення білінгвальних уроків фахівцями-предметниками через недостатній рівень їхньої іншомовної компетентності.

Дана проблема породжує вторинні організаційні виклики: необхідність залучення двох педагогів для проведення одного уроку створює додаткове навантаження на

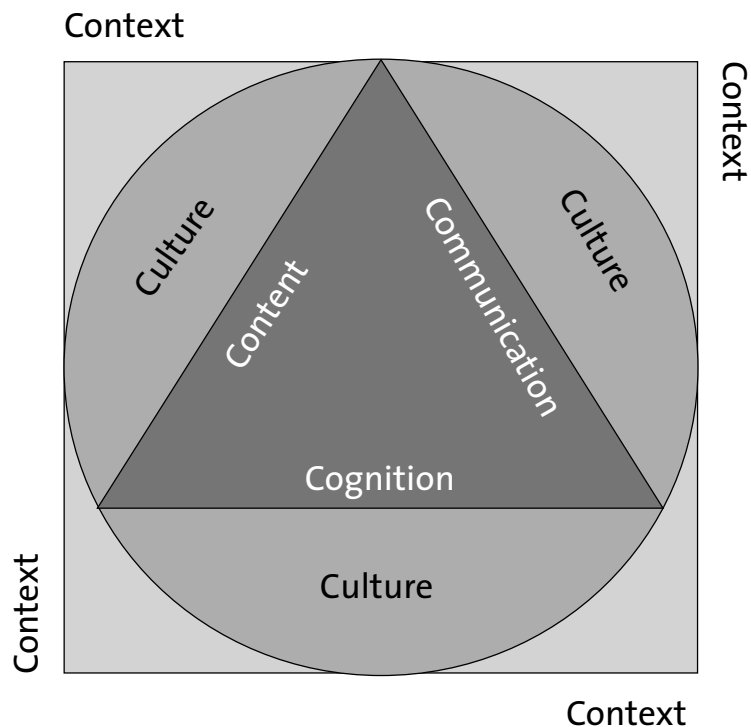

Рис. 1: Концептуальна модель 4C для CLIL [9, с. 41].

освітній бюджет та ускладнює координацію навчального процесу. Крім того, спільне планування та проведення уроків вимагає від учителів опанування методики викладання суміжної дисципліни, що потребує значних часових та інтелектуальних інвестицій. Сукупність зазначених факторів призводить до фрагментарності впровадження CLIL та недостатньої результативності білінгвального навчання.

З огляду на виявлені обмеження, доцільним видається альтернативний підхід, який передбачає інтеграцію мистецьких дисциплін у структуру уроків іноземної мови. Мистецтво як предметна галузь характеризується універсальністю культурних кодів та меншою залежністю від спеціалізованої термінології, що робить його більш доступним для опанування вчителями-філологами. Крім того, мистецька діяльність стимулює творчу активність учнів та забезпечує природний контекст для засвоєння мовного матеріалу через практичну діяльність, що відповідає основним принципам комунікативного підходу в навчанні іноземних мов.

3. Мистецтво на уроці англійської мови

На відміну від інших видів роботи – додавання мистецтва до навчального процесу, ми також успішно мотивуємо учнів вивчати щось нове, але ми також знову пізнаємо навколишній світ і робимо звичайні речі як частину уроку. Подібні зусилля щодо розробки стандартів навчання через мистецтво ми можемо побачити в освіті США (ESL, NLA, ELA тощо). Усі вони використовують мистецтво як інструмент для покращення знань дітей [13].

Мистецтво – це вираження або застосування людських творчих навичок та уяви, зазвичай у візуальній формі, такий як живопис або скульптура, створення творів, які цінуються насамперед за їхню красу або емоційну силу [4].

Творчі види роботи несуть у собі мотивацію, це визначається тим, що діти люблять створювати щось своїми руками: малювати олівцями, фарбами та крейдою, робити вироби з глини, картону, паперу, ставити вистави, співати чи танцювати. Творці ELL у Нью-Йорку (Мерріл Х. Тіш, Б. А. Чанселлор та багато інших) [13] вважають, що англійська через мистецтво допомагає учням розвивати та поглиблювати розуміння власного та чужого людського досвіду.

Мистецтво як основна змістова область є невід'ємною частиною всебічної освіти. Більше того, багато вчителів і психологів підтверджують позитивний вплив мистецтва на формування особистості учня: воно формує духовний світ, ідеали, моральні орієнтири; формує ступінь сприйняття, працьовитість, творчість і, що не менш важливо, також виконує виховну функцію. Водночас метою мистецтва є не лише виховання духовно розвиненої особистості, а й гуманізація та формування повноцінної особистості.

Види мистецтва – це історично складні форми творчої діяльності, здатність перетворювати матеріальні та нематеріальні втілення в життя (пластичні та кольорові матеріали в образотворчому мистецтві тощо). У сучасній мистецтвознавстві склалася певна схема та система класифікації мистецтв, хоча єдиної досі немає, і всі вони відносні (рис. 2).

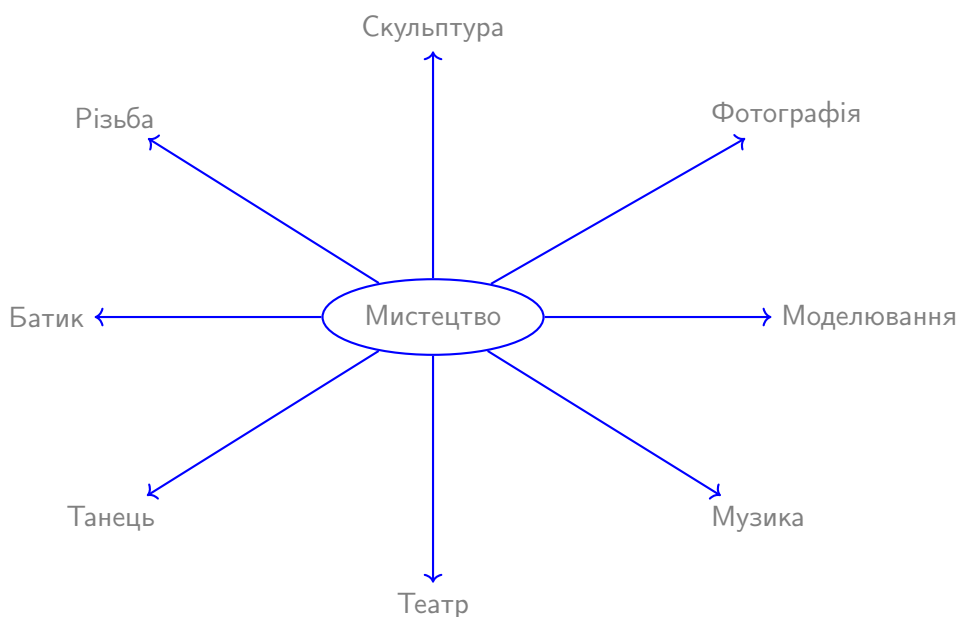

Рис. 2: Види мистецтва.

Як ми бачимо, мистецтво дуже універсальне завдяки своїм видам. Насамперед мистецтво відображає реальність і внутрішній стан людини через художні образи. Образи можуть бути [12]:

- динамічними (танець, акторська гра);
- статичними (живопис, скульптура);
- звуковими (пісні);
- візуальними (живопис);
- аудіовізуальними (фільми, відеокліпи).

Більше того, усі ці види мистецтва мають особливий вплив на формування свідомості учнів, а відповідно, і на їхній розвиток. І ми можемо побачити це в таких аспектах [11]:

1. Мистецтво виховує емпатію. Це надзвичайно емоційні стани, яким важко навчитися. Твір мистецтва буквально змушує нас поставити себе на місце іншої людини і відчувати її емоції.
2. Мистецтво розширює наш діапазон емоцій. Ми співчуваємо героям у біді, навіть якщо сюжет вигаданий, ми ненавидимо негідників і лиходіїв, якщо вони представлені у творі мистецтва. Ці емоції можуть бути помітно сильнішими, ніж у звичайному житті, особливо в житті, яке вже налагоджене з точки зору сім'ї, побуту та роботи.
3. Мистецтво впливає на кількість гормонів стресу в організмі. Предмети мистецтва так чи інакше викликають у нас почуття. Незалежно від того, позитивні вони чи негативні, саме вони сприяють вивільненню гормонів в організмі людини. Наприклад, найвідоміший гормон щастя.
4. Мистецтво вчить думати. Навіть якщо ви дуже погано думаєте про твір мистецтва та його автора, ви все одно думаєте в цей момент. Навіть якщо ви не планували думати, а просто пішли в музей чи на концерт, щоб розслабитися.
5. Мистецтво впливає на інтелект. Найчастіше такі дослідження проводяться з використанням музичних творів. Результати в цілому схожі. Учні та школярі, які слухали класику (особливо Моцарта!) перед виконанням тестових завдань, показують кращі результати на тестах, ніж ті, хто слухав рок-музику.

Як ми згадували, ESL активно використовується та розвивається. В Інтернеті ми можемо знайти кілька їхніх сайтів, які надають учителям матеріали для уроку за їхньою методологією. Вчителі ESL стверджують, що ця методологія була спеціально розроблена насамперед для тих учнів, для яких англійська мова не є рідною. Вони створюють мистецькі класи, створюють уроки відповідно до віку дітей, їхнього рівня знань і бажаної теми. Звичайно, на цих уроках діти не лише малюють і співають, вони вивчають різні види мистецтва, вони говорять про них, читають про це, вони

слухають і вивчають пісні різних жанрів – діти вчаться виражати себе за допомогою тих предметів, які вчителі надають їм на уроках, і завдяки цьому швидко досягають високих результатів [13].

Автор книги “Викладання англійської через мистецтво” Р. Берд Шуман пише: “Ми повинні знайомити учнів з мистецтвом не лише як споживачів (глядачів і слухачів), але й як творців. Включення мистецтва в навчальну програму з англійської мови не вимагає від нас поспішати до найближчого коледжу чи університету, щоб пройти курси з мистецтва, музики, фотографії, кінематографії, танців або драматичної імпровізації. Скоріше, нам потрібно продумати властиві зв’язки між мистецтвом і елементами англійської мови, які ми викладаємо” [14].

У навчальному процесі однією з головних цілей освіти загалом є формування функціонально грамотної особистості. Основи для формування такої особистості, згідно з багаторічними дослідженнями вчителів і психологів, закладаються саме в молодому віці. І тут знайомство з художньою культурою відіграє важливу роль у формуванні їхньої функціональності та світогляду [12].

На таких уроках використовується особистісно орієнтований підхід через те, що часто творчі завдання вимагають індивідуального рішення, і необхідно працювати з кожним учнем особисто. Для цього вчителі використовують три типи мотивації [12]:

1. Соціальна. Не потрібно шкодувати похвали для дитини за успішно виконане завдання, щоб підняти авторитет дитини серед товаришів.
2. Прагматична мотивація. Вона проявляється в підвищеній увазі до предмета, оскільки частина дітей має намір вступити до навчальних закладів, у яких основним напрямком є мистецтво (останнім часом зріс інтерес учнів до спеціальності дизайн).

3. Змістова мотивація. На заняттях вводяться пізнавальні диспути, наприклад, на уроці про стилі мистецтва учнів можна розділити на групи, в яких вони готують матеріал для доведення найважливішого стилю мистецтва в світовому мистецтві.

Отже, метою цієї освіти є розробка навчальної програми з мистецтва спеціально для учнів ESL/ELL, яка допомагає в академічному та комунікативному розвитку через можливості читання, письма, говоріння та слухання в поєднанні з художньою творчістю та рефлексією про мистецтво [7]. Д. Х. Богдан, К. Барбу та Ф. П. Грація [7] дослідили “Англійську через мистецтво” і стверджували у своїй роботі, що для відповідних навичок слухання та читання існують такі види робіт:

- дитячі вірші, пісні з рухами;
- казки з ритмом;
- ігри, такі як: телефон, повторення хором, бінго;
- використання ляльок;
- рольові ігри;
- ігри на усне розуміння, наприклад: літай повітряна кулька, стрибай ліворуч/праворуч, слухай і знаходь, слухай і малюй, великий палець вгору/вниз, слухай і обводь, бінго;
- ігри на вгадування “Саймон каже”;
- розповідь казки (відповідна мова/відповідні картинки).

Для відповідних навичок письма та говоріння існують такі види робіт [7]:

- зникаючі картинки;

- повторення різними способами (наприклад, голосно, тихо, весело) тощо частин текстів/фрагментів;
- рольова гра пісні;
- використання пісень для щоденних рутин (початок і кінець уроку);
- рольові ігри з масками або ляльками;
- гра з м'ячем;
- використання алфавітної книги;
- заповнення пропущених слів, дивлячись на дошку/книгу/комп'ютер тощо;
- копіювання слів на картки для створення гри на запам'ятовування або ярликів для багатьох речей у класі або відповідно до теми (парта, двері тощо);
- малюнки зі словами, які були вивчені;
- створення літер або слів з м'яких матеріалів (глина або пластилін);
- групове створення книги відповідно до теми, малюнки зі словами або реченнями;
- створення плаката з використанням слів вивченої теми (наприклад, "Це мій тато" і малюнок тата).

За результатами досліджень ESL, англійська через мистецтво підходить для учнів різного віку та рівня знань. А структура уроку відповідає стандартному плану уроку англійської мови з єдиним винятком, що форми роботи на уроці тісно пов'язані з мистецтвом.

Далі ви можете побачити приклад цього методу.

4. Практика

4.1. Урок 1

Тема: Одяг у моїй шафі

Клас: 2

Рівень: A1

Фрази: I like... I wear... It is.... I have....

Лексика: skirt, shirt, jeans, shoes, trousers, blouse, T-shirt, shorts, hat, socks, trousers, сар.

Обладнання: картки, проектор, відео, пісня, ножиці, клей, кольорові картки, олівці.

Очікувані результати: Учні можуть розповісти, що вони мають у своїх шафах, і описати одяг (колір, хороший, поганий, улюблений тощо)

Етапи:

I. Вступ / Розминка

B. Good morning, my dear children. How are you today? Fine. Wonderful. I hope you ready for our lesson. (Доброго ранку, мої дорогі діти. Як ви сьогодні? Добре. Чудово. Сподіваюся, ви готові до нашого уроку.)

U. Yes of course. (Так, звичайно.)

B. Let's play all together! Move and freeze. Well done! (Давайте пограємо всі разом! Рухайтесь і завмирайте. Молодці!) [1].

II. Презентація

B. Now you can relax a bit and listen to me. How do you think what we will do today? We can see projector here, cards and coloured cards? (Тепер ви можете трохи розслабитися і послухати мене. Як ви думаєте, що ми будемо робити сьогодні? Ми бачимо тут проектор, картки та кольорові картки?)

U. We make something new and interesting. (Ми робимо щось нове та цікаве.)

B. Yes, we will learn something new and wonderful today. Our theme is «Clothes». Who can say me what it is? (Children begin point at their clothes). Yes, You are right. So now watch, listen to and learn new words (Так, ми вивчимо сьогодні щось нове та чудове. Наша тема – “Одяг”. Хто може сказати мені, що це таке? (Діти починають вказувати на свій одяг). Так, ви праві. Отже, тепер дивіться, слухайте та вивчайте нові слова) [2].

B. Wonderful. How well do you remember new words? I show pictures and you call them. What is it? (Teacher shows pictures with clothes and call articles of clothes with children). (Чудово. Наскільки добре ви запам’ятали нові слова? Я показую картинки, а ви називаєте їх. Що це? (Вчитель показує картинки з одягом і називає предмети одягу разом з дітьми).)

B. Very well. And now say me “What are you wearing today?” (Дуже добре. А тепер скажіть мені: “Що ви одягнули сьогодні?”)

У1. I wear a red T-shirt. (Я одягнув червону футболку.)

У2. I wear jeans. (Я одягнув джинси.)

У3. I wear a dress, etc. (Я одягнула сукню тощо.)

III. Практика

B. You are so smart. So, I think you can do even more. Can you do your own wardrobe? Yes, of course you can. Everyone has a piece of paper with clothes? Coloured cards. At first you have to make wardrobe. Then we will prepare clothes: colour, cut and glue them in your wardrobe. (Teacher shows how to make wardrobe.) (Ви такі розумні. Отже, я думаю, ви можете зробити ще більше. Чи можете ви зробити власну шафу? Так, звичайно, можете. У кожного є аркуш паперу з одягом? Кольорові картки. Спочатку вам потрібно зробити шафу. Потім ми підготуємо одяг: розфарбуємо, виріжемо та приклеїмо їх у вашу шафу. (Вчитель показує, як зробити шафу.))

IV. Підсумок

B. Show me please your work. (Children had enough time to do only wardrobe. So, they show one by one their ones.) You are so good today. Excellent. (Покажіть мені, будь

ласка, вашу роботу. (Діти мали достатньо часу, щоб зробити лише шафу. Тому вони показують по черзі свої роботи.) Ви сьогодні такі молодці. Відмінно.)

V. Домашнє завдання

B. For next time you have to finish all your projects. I mean You learn new words and put your ready clothes in wardrobe. Thank you, children. See next week. (На наступний раз ви маєте закінчити всі свої проекти. Я маю на увазі, що ви вивчите нові слова та покладете готовий одяг у шафу. Дякую, діти. Побачимося наступного тижня.)

4.2. Урок 2

Тема: Іспанська художниця Фріда Кало

Клас: 9

Рівень: B1/B2

Фрази: I see, there is/are. I think

Граматика: Past Simple, Past Perfect, Present Perfect

Обладнання: проектор, відео, картинки

Очікувані результати: Учні можуть описувати картинки, можуть говорити та переказувати біографію художниці.

Етапи:

I. Вступ

B. Good morning, students. How are you today? Fine. Wonderful. I hope you're ready for our lesson. How is your mood? (Доброго ранку, учні. Як ви сьогодні? Добре. Чудово. Сподіваюся, ви готові до нашого уроку. Який у вас настрій?)

B. Let's begin with developing our imaginary. I have prepared some interesting pictures for us. There are different genres of art. Say me "What can you see here?" (Давайте почнемо з розвитку нашої уяви. Я підготував для нас кілька цікавих картинок (рис. 3, 4). Є різні жанри мистецтва. Скажіть мені: "Що ви тут бачите?")

Рис. 3: Сучасне мистецтво. Руки.

B. Is it a piece of art? Yes/No-Why? Do you like it? How does it make you feel? (Це твір мистецтва? Так/Ні – Чому? Вам подобається? Які почуття це у вас викликає?)

What colours can you see? What question would you ask the artist? (Які кольори ви бачите? Яке запитання ви б поставили художнику?)

B. It was interesting, wasn't it? I hope today's theme will be even more gripping. (Це було цікаво, чи не так? Сподіваюся, сьогоднішня тема буде ще більш захоплюючою.)

II. Презентація

Рис. 4: Під землею.

В. Today we talk about wonderful Spanish artist Frida Kahlo. And At first, I want to watch with you her briefly biography [6]. (Сьогодні ми поговоримо про чудову іспанську художницю Фріду Кало. І спочатку я хочу подивитися з вами її коротку біографію [6].)

So, let's make some conclusion – What have you understood about this person? (Отже, давайте зробимо деякі висновки – що ви зрозуміли про цю людину?)

У. Frida Kahlo (1907) was a Mexican painter known for her many portraits. She was very unusual. She was patriotic and nationalist. Etc. (Фріда Кало (1907–1954) була мексиканською художницею, відомою своїми численними портретами. Вона була дуже незвичайною. Вона була патріоткою та націоналісткою. Тощо.)

В. Wonderful. I have also for us ten interesting facts about her [5]. (Чудово. У мене також є для нас десять цікавих фактів про неї [5].)

III. Практика

Рис. 5: Восени.

B. I think now we know enough about Frida Kahlo and we can easily complete another text about her. Read the biography. Complete the passage with the Past Simple of the verbs in brackets. (Я думаю, тепер ми знаємо достатньо про Фріду Кало, і ми можемо легко доповнити інший текст про неї. Прочитайте біографію. Доповніть уривок Past Simple дієслів у дужках.)

Frida Kahlo 1) __ was ____ (be) a Mexican painter. She 2) _____ (be) born in Mexico City in 1907. She 3) _____ (paint) many self-portraits and paintings of Mexican folklore.

Frida 4) _____ (go) to the prestigious Escuela Preparatoria in Mexico City in 1922. At that time, there 5) _____ (not be) many girls at this school. In 1925, at the age of eighteen, Frida 6) _____ (have) a terrible traffic accident. She 7) _____ (not can) walk for a long time, so she 8) _____ (start) painting.

In 1929 she 9) _____ (marry) the painter Diego Rivera. The next year they 10) _____ (move) to New York, but Frida 11) _____ (not be) happy there. They 12) _____ (return) to Mexico in 1935.

Frida 13) _____ (win) a national art prize in 1946, and she 14) _____ (become) famous in Mexico. She 15) _____ (die) in 1954, when she 16) _____ (be) only 47 years old.

(Фріда Кало 1) __ була ____ (бути) мексиканською художницею. Вона 2) _____ (народитися) в Мехіко в 1907 році. Вона 3) _____ (малювати) багато автопортретів і картин мексиканського фольклору.

Фріда 4) _____ (іти) до престижної Escuela Preparatoria в Мехіко в 1922 році. У той час там 5) _____ (не бути) багато дівчат у цій школі. У 1925 році, у віці вісімнадцяти років, Фріда 6) _____ (мати) жахливу дорожньо-транспортну пригоду. Вона 7) _____ (не могли) ходити довгий час, тому вона 8) _____ (почати) малювати.

У 1929 році вона 9) _____ (вийти заміж) за художника Дієго Рі-
веру. Наступного року вони 10) _____ (переїхати) до Нью-Йорка, але
Фріда 11) _____ (не бути) там щасливою. Вони 12) _____
(повернутися) до Мексики в 1935 році.

Фріда 13) _____ (виграти) національну мистецьку премію в 1946 році, і
вона 14) _____ (стати) відомою в Мексиці. Вона 15) _____
(померти) в 1954 році, коли їй 16) _____ (бути) лише 47 років.)

IV. Підсумок

B. Answer the questions. Write complete sentences. (Дайте відповіді на запитання.
Напишіть повні речення.)

1. When was Frida Kahlo born? (Коли народилася Фріда Кало?)
2. Where did she go to school? (Куди вона ходила до школи?)
3. What happened to Frida in 1925? (Що трапилося з Фрідою в 1925 році?)
4. Did Frida enjoy her time in New York? (Чи подобався Фріді час у Нью-Йорку?)
5. When did Frida win a national prize? (Коли Фріда виграла національну премію?)

V. Домашнє завдання

B. Your homework is to write a biography of Federico García Lorca. Use the notes
to help you. (Ваше домашнє завдання – написати біографію Федеріко Гарсія Лорки.
Використовуйте нотатки, щоб допомогти собі.)

Born Fuente Vaqueros, Granada (Народився: Фуенте Вакерос, Гранада)

5th June 1898 (5 червня 1898 року)

Job Writer and poet (Робота: Письменник і поет)

Education University of Granada, 1914 (Освіта: Університет Гранади, 1914)

Career Wrote Romancero Gitano (1928) (Кар'єра: Написав Romancero Gitano (1928))

Visited New York (Відвідав Нью-Йорк)

Wrote Bodas de Sangre (Написав Bodas de Sangre)

Died near Granada, 19th August 1936 (Помер: поблизу Гранади, 19 серпня 1936 року)

B. Good work. Thank you for your activity, interest and work. (Гарна робота. Дякую за вашу активність, інтерес і роботу.)

4.3. Урок 3

Тема: Фільм / Титанік

Клас: 10-11

Рівень: B1

Фрази: What kind of movies do you like? I quite like... It wasn't bad. I'm not really into / keen on... I don't really like... It's about... The main character is... It stars... It was directed by... It's set / takes place... in / at / during... Basically, what happens is... тощо.

Лексика: review, plot, genre, science fiction, spoiler, costume drama тощо.

Обладнання: проектор, відео, пісня, картки.

Очікувані результати: Учні можуть обговорювати свій улюблений фільм, писати рецензії, розуміти основну інформацію про фільм.

Етапи:

I. Вступ / Розминка

B. Good morning. You know yesterday I understood that children don't know the best songs and movies of my childhood. And I'm really upset about it. How do you think why? (Доброго ранку. Знаєте, вчора я зрозумів, що діти не знають найкращих пісень і фільмів мого дитинства. І я дуже засмучений через це. Як ви думаєте, чому?)

У. It's important memory for you. (Це важлива пам'ять для вас.)

B. Partly yes. But most of all its period of rich culture. There was elegant music and cool films. And it influenced on my development. That's why today I want to talk with you about movies and your emotions which this movies cause. So, begin with game. I have some cards with names of (maybe very popular) films. You have to take a card and tell what you know about it. One card I leave for me. (Частково так. Але найбільше це період багатой

The Lord of the Rings: The Fellowship of the Ring 2001 / fantasy / adventure Peter Jackson (director) Elijah Wood	The Matrix 1999 / sci-fi / action The Wachowskis (directors) Keanu Reeves Carrie-Anne Moss	The Sound of Music 1965 / musical / drama Robert Wise (director) Julie Andrews Christopher Plummer	Pinocchio 1940 cartoon / musical / fantasy
Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest 2006 / fantasy adventure Gore Verbinski (director) Johnny Depp	The Dark Knight 2008 / superhero Christopher Nolan (director) Christian Bale Michael Caine	Mission Impossible 1996 / spy / action Brian De Palma (director) Tom Cruise Paula Wagner	Toy Story 1995 computer-animated comedy John Lasseter (director) Tom Hanks (voice)
Crazy Rich Asians 2018 / romantic comedy Jon M. Chu (director) Constance Wu Gemma Chan	Mission Impossible 1996 / spy / action Brian De Palma (director) Tom Cruise Paula Wagner	Apocalypse Now 1979 / war film Francis Ford Coppola (director) Marlon Brando Martin Sheen	Harry Potter and the Philosopher's Stone 2001 / fantasy Chris Columbus (director) Daniel Radcliffe
Schindler's List 1993 / historical drama Steven Spielberg (director) Liam Neeson Ralph Fiennes	Jurassic Park 1993 / sci-fi Steven Spielberg (director) Sam Neill Laura Dern	ET 1982 / sci-fi Steven Spielberg (director) Dee Wallace	Blade Runner 1982 / sci-fi Ridley Scott (director) Harrison Ford
Raiders of the Lost Ark 1981 / action / adventure Steven Spielberg (director) Harrison Ford	Back to the Future 1985 / sci-fi Robert Zemeckis (director) Michael J Fox Christopher Lloyd	The Lion King 1994 / cartoon / musical Roger Allers / Rob Minkoff (directors)	Titanic 1997 / disaster / romance James Cameron (director) Leonardo DiCaprio Kate Winslet
Jaws 1975 / thriller Steven Spielberg (director) Roy Scheider Robert Shaw	Mad Max 1979 / action George Miller (director) Mel Gibson Joanne Samuel	The Godfather 1972 / crime thriller Francis Ford Coppola (director) Maron Brando Al Pacino	Goldfinger 1964 / spy thriller Guy Hamilton (director) Sean Connery

Табл. 1
Картки з фільмами.

культури. Була елегантна музика та круті фільми. І це вплинуло на мій розвиток. Ось чому сьогодні я хочу поговорити з вами про фільми та ваші емоції, які ці фільми викликають. Отже, почнемо з гри. У мене є кілька карток з назвами (можливо, дуже популярних) фільмів. Ви повинні взяти картку і розповісти, що ви знаєте про цей фільм. Одну картку я залишу для себе.)

II. Презентація

B. My card is Titanic. Oh. I adore this film. And maybe girls understand me. If anybody doesn't know or can't remember the one, I think this video clip helps you to remember [16].
(Моя картка – Титанік. О. Я обожнюю цей фільм. І, можливо, дівчата мене розуміють. Якщо хтось не знає або не може згадати його, я думаю, це відеокліп допоможе вам згадати [16].)

B. Yes, this film is about Rose and Jack's love, it is very well-known film. But I want to review deeper. So watch another video [3]. (Так, цей фільм про кохання Роуз і Джека, це дуже відомий фільм. Але я хочу розглянути глибше. Тож подивіться ще одне відео [3].)

III. Практика

B. You have a text about Titanic. Let's fill in gaps information that you've listened to.
(У вас є текст про Титанік. Давайте заповнимо пропуски інформацією, яку ви почули.)

awards / box-office / successful / characters / Visual / Costume / critics / set / directed
/ released / Director / life / Musical / played / stars / roles / plays

Titanic was _____ by James Cameron and is one of the most _____ films ever made, at least, in commercial terms, and has grossed more than one billion dollars for its makers.

It _____ Leonardo DiCaprio and Kate Winslet with Gloria Stuart and Billy Zane in supporting _____. It was the film that made DiCaprio famous.

It is _____ aboard the ill-fated liner Titanic than sank on 14 April, 1912 after hitting an iceberg in the north Atlantic. It is not, however, a true-to-_____ account of the disaster, focusing instead, on an on-board romance between two entirely fictional _____.

DiCaprio _____ Jack, a young artist, leaving England for a better life in the United States. He is poor and travelling in the cheapest part of the ship. Rose, _____ by Kate Winslet, is a rich young woman engaged to be married and travelling in the luxury of a first class cabin.

They meet by chance and are immediately attracted to each other. Jack is handsome, lively, and above all, good fun. By contrast, Cal Hockley, the wealthy man that Rose is engaged to, is pompous and arrogant. Rose and Jack quickly fall in love after Jack saves Rose's life when she nearly falls over the side of the ship.

The film was a huge _____ – _____ success when it was _____ in 1997, although some _____ were less enthusiastic, seeing the movie as over-sentimental. Nonetheless, it managed to win no less than 11 Academy _____ including those for Best _____, Best _____ Score, Best _____ Effects and Best _____ Design.

(Титанік був _____ Джеймсом Камероном і є одним з найбільш _____ фільмів, коли-небудь знятих, принаймні в комерційному плані, і заробив понад один мільярд доларів для своїх творців.

У ньому _____ Леонардо ДіКапріо і Кейт Вінслет з Глорією Стюарт і Біллі Зейном у другорядних _____. Це був фільм, який зробив ДіКапріо відомим.

Дія відбувається _____ на борту злочасного лайнера "Титанік", який затонув 14 квітня 1912 року після зіткнення з айсбергом у північній Атлантиці. Однак це не правдива _____ розповідь про катастрофу, натомість вона зосереджується на романі на борту між двома повністю вигаданими _____.

ДіКапріо _____ Джека, молодого художника, який залишає Англію заради кращого життя в Сполучених Штатах. Він бідний і подорожує в найдешевшій частині корабля. Роуз, _____ Кейт Вінслет, – багата молода жінка, заручена і подорожує в розкоші каюти першого класу.

Вони зустрічаються випадково і відразу притягуються один до одного. Джек красивий, жвавий і, понад усе, веселий. На відміну від нього, Кел Хоклі, багатий чоловік, з яким заручена Роуз, пихатий і зарозумілий. Роуз і Джек швидко закохуються після того, як Джек рятує життя Роуз, коли вона ледь не падає з борту корабля.

Фільм мав величезний _____ – _____ успіх, коли був _____ у 1997 році, хоча деякі _____ були менш ентузіастичними, вважаючи фільм надмірно сентиментальним. Тим не менш, йому вдалося виграти не менше 11 премій _____ Академії, включаючи нагороди за найкращого _____, найкращу _____ музику, найкращі _____ ефекти та найкращий _____ дизайн.)

B. Find words in the text which mean: (Знайдіть слова в тексті, які означають:)

- 1) to earn money (when talking about a film) (заробляти гроші (коли говорять про фільм));
- 2) long-distance passenger ship (пасажирський корабель далекого плавання);
- 3) characters or story that are invented by an author; not real (персонажі або історія, вигадані автором; не реальні);
- 4) self-important (самовпевнений).

IV. Підсумок

B. Very well. Now you know something about one of my favorite movies. So It's my turn to know about yours. You have a ball, which will help to lead and a list of questions. Use both of them and ask each other. (Дуже добре. Тепер ви знаєте щось про один з моїх улюблених фільмів. Отже, моя черга дізнатися про ваші. У вас є м'яч, який допоможе вести розмову, і список запитань. Використовуйте обидва і запитуйте один одного.)

1. What was the last movie or TV series that you saw? (Який останній фільм або серіал ви дивилися?)

2. What was it about and what did you think of it? (Про що він був і що ви про нього думаете?)
3. How did you watch it – on TV or in some other way? (Як ви його дивилися – по телевізору чи іншим способом?)
4. Which ways of watching movies and TV do you prefer? (Які способи перегляду фільмів і телебачення ви віддаєте перевагу?)
5. The following comment was recently posted online: ‘Phones have become computers, computers have become TVs, and TVs have become ornaments.’ What do you think this means and do you agree? (Наступний коментар нещодавно був опублікований в Інтернеті: “Телефони стали комп’ютерами, комп’ютери стали телевізорами, а телевізори стали прикрасами”. Що, на вашу думку, це означає, і чи погоджуєтесь ви з цим?)

V. Домашнє завдання

B. Talking about movies and TV series. Tell the other members of your group about a movie or TV series that you have seen. (The movie or series doesn’t have to be in English.) Use the Language reference box and the prompts below to help decide what to say. When you don’t have talking about, the others can ask follow-up questions. (Розмова про фільми та серіали. Розкажіть іншим членам вашої групи про фільм або серіал, який ви бачили. (Фільм або серіал не обов’язково має бути англійською.) Використовуйте довідник з мови та підказки нижче, щоб визначити, що сказати (табл. 2). Коли ви закінчите розповідати, інші можуть поставити додаткові запитання.)

Табл. 2: Мовний довідник.

1. It’s called...	Asking for preferences
2. It’s a movie (genre)	What kind of movies do you like?

3. It's about...	Strong likes
4. The main character is...	I really like...
5. _____ (actor) plays _____ _____	I'm really into... It was really good / absolutely brilliant.
_____	Partial likes
(role)	I quite like...
6. It's set...	It wasn't bad.
7. It came out...	Dislikes
8. It's based on...	I'm not really into / keen on...
9. Basically, what happens is...	I don't really like... I really don't like...
10. The best bit is / was...	It wasn't very good.
11. The ending is...	It was really bad / absolutely terrible.
12. What I like about it is...	Language reference: talking about movies
13. One thing that I didn't like / wasn't so good is...	It's about... a boy who has magic powers / a family who get shipwrecked
14. I'd really / I wouldn't really recommend it	/ this* spaceship that is looking for new planets The main character is... a detective / a chemistry teacher / a brilliant scientist It stars... George Clooney / Samuel L Jackson / Jennifer Lawrence (Leonardo DiCaprio) plays (a guy called Jack) It was directed by... Stephen Spielberg / Pedro Almodóvar / Federico Fellini

	It's set / takes place... in / at / during... the American Civil War / modern-day London / China in the Ming dynasty It came out... this year / about _ years ago / ages ago It's based on... a true story / a book / an old legend Basically, what happens is... The best bit is... The ending is... really sad / completely unexpected / a bit disappointing What / The thing I like about it is... the dialogue / the way the main character never gives up One thing that I didn't like / isn't so good is... the ending / that the plot is too complicated / that it's a bit predictable I'd definitely recommend it. You really must see it. I wouldn't really recommend it. Note: We often use present tenses to say what happens in stories. We normally use past tenses to give details about when, where and how movies were made.
--	--

	*In conversation, we sometimes use this / these instead of a(n) / some to refer to characters and other elements of stories: this guy / this city / this planet / this alien / these gangsters
--	---

B. Thank you for wonderful lesson. See you next week. (Дякую за чудовий урок. Побачимося наступного тижня.)

5. Висновки

Проведене дослідження демонструє, що інтеграція мистецтва у процес викладання іноземної мови представляє собою ефективний підхід до вирішення ключових викликів сучасної мовної освіти. Результати аналізу свідчать, що впровадження елементів художньої освіти в структуру уроків англійської мови сприяє підвищенню мотиваційної складової навчального процесу, особливо у випадках, коли традиційні методики не забезпечують достатнього рівня залученості учнів.

Теоретичний аналіз та практична апробація методики дозволяють констатувати, що синтез мовної та мистецької освіти забезпечує диверсифікацію педагогічного інструментарію вчителя-філолога, створюючи умови для формування міждисциплінарних зв'язків та посилення практичної орієнтованості навчального матеріалу. Водночас, інтеграція мистецтва в освітній процес виконує важливу культурно-виховну функцію, сприяючи духовному збагаченню особистості учня, формуванню естетичних смаків та розвитку здатності до цілісного сприйняття навколишньої дійсності.

Проте необхідно визнати наявність певних обмежень запропонованого підходу. Ефективна реалізація методики вимагає від педагога опанування додаткових компетенцій у галузі мистецтвознавства та методики художньої освіти, що може становити значний виклик для вчителів-філологів. Успішна імплементація білінгвального навчання через

мистецтво потребує системної підготовки педагогічних кадрів та розробки відповідного навчально-методичного забезпечення.

Перспективи подальших досліджень вбачаються у розробці комплексної програми підвищення кваліфікації вчителів іноземної мови для роботи за інтегрованою методикою, створенні системи оцінювання результатів навчання та емпіричній верифікації довгострокової ефективності запропонованого підходу в умовах української освітньої системи.

Література

- [1] , 2015. Brain Breaks – Action Songs for Children – Move and Freeze – Kids Songs by The Learning Station. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=388Q44Re0WE>.
- [2] , 2020. Kids vocabulary – Clothes – clothing – Learn English for kids – English educational video. https://www.youtube.com/watch?v=Q_EwuVHDb5U.
- [3] , 2023. Titanic - Movie Summary. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=1ZmSYP7-vPQ>.
- [4] , 2024. art noun - Definition, pictures, pronunciation and usage notes | Oxford Advanced Learner's Dictionary at OxfordLearnersDictionaries.com. URL: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/art_1.
- [5] Aldis, E., 2017. About Frida Kahlo. URL: https://www.youtube.com/watch?v=IqYB_PmR0nQ.
- [6] Artrageous with Nate, 2018. Who Was Frida Kahlo? URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Y3MSyNGsBWk>.
- [7] Bogdan, D.H., Barbu, C., Gracia, F.P., 2017. English through Art: Developing English competences through ART-oriented activities in an ICT-based environment. Ploiești. URL: <https://web.archive.org/web/20180901075736/http://arteducation.eu/EnglishThroughArt.pdf>.
- [8] Coyle, D., 2008. CLIL – a pedagogical approach, in: Deussen-Scholl, N.V., Hornberger, N. (Eds.), Encyclopedia of Language and Education. 2nd ed.. Springer, pp. 97–111. doi:10.1007/978-0-387-30424-3_92.
- [9] Coyle, D., Hood, P., Marsh, D., 2010. CLIL: Content and Language Integrated Learning. Cambridge University Press, Cambridge. URL: <http://103.203.175.90:81/fdScript/Root0fEBooks/E%20Book%20collection%20-%202024%20-%20G/ENGLISH/CLIL%20%20Content%20and%20Language%20Integrated%20Learning.pdf>.
- [10] Kanevska, O., Sulik, O., 2020. Method of bilingual education: foreign language through the art, in: Literary discourse: theoretical and practical aspects. Publishing House “Baltija Publishing”, Riga, Latvia, pp. 174–182. doi:10.30525/978-9934-26-009-4.
- [11] Oblomova, O., 2020. Kak iskusstvo vliyayet na psikhiku cheloveka: kratkiy likbez [How art affects a person's psyche: a short tutorial]. URL: <https://4brain.ru/blog/kak-iskusstvo-vlijaet-na-psihiku-cheloveka/>.
- [12] Razenkov, I.V., 2014. Vliyaniye izobrazitel'nogo iskusstva na razvitiye lichnosti rebenka v sisteme dopolnitel'nogo obrazovaniya [The influence of fine arts on the development of a child's personality in the system of additional education], in: Aktual'nyye zadachi pedagogiki: materialy V Mezhdunar. nauch. konf., Izdatel'stvo Molodoy uchenyy, Chita. pp. 171–173. URL: <https://moluch.ru/conf/ped/archive/102/5358/>.

- [13] Ruiz, P.J., 2010. Art as a Tool for Teachers of English Language Learners. The State Education Department, The University of the State of New York, New York.
- [14] Shuman, R.B., 2018. Teaching English through the Art. Revised ed., National Council of Teachers of English. Updated edition with modern pedagogical approaches.
- [15] Strawbridge, J., 2016. 9 CLIL Activities for the Foreign Language Classroom. URL: <https://www.fluentu.com/blog/educator/clil-art/>.
- [16] Vovchenko, O.M., 2019. Metod CLIL yak odyz iz shlyakhiv do uspishnoho uroku [The CLIL method as one of the ways to a successful lesson]. Nimets'ka mova v shkoli [German language at school] 124. URL: <http://journal.osnova.com.ua/article/72694>.

Надійшло до редакції: 24.09.2024

Прийнято до друку після рецензування: 02.12.2024

Опубліковано: 20.12.2024